

Puulämmön Uunimo

Erilaiset tulisijat tekevät talven tullen kauppansa, sillä syksyllä suomalaista alkaa paleltaa. Vaikka takka ostettaisiin valmiina pakettina, siihen halutaan jotakin omaa ja persoonallista.

HANNA LEHTO-ISOKOSKI / KUVAT HARRI ANTTILA JA MIKKO TUONONEN

Suomessa pystytetään vuodessa lähes 70 000 tulisijaa. Niistä suurin osa on varaavia takkoja tai takan ja leivinuunin yhdistelmiä. Kaiken kaikkiaan suomalaisia lämmittää noin 2,9 miljoonaa tulisijaa.

Vähän alle puolet tulisijoista tulee uusiin rakennuksiin – pääasiassa omakotitaloihin ja loma-asuntoihin – ja reilu puolet jo olemassa oleviin. Takkoja laitetaan jonkin verran myös rivitalo- ja jopa kerrostaloasuntoihin.

2000-luvun alkupuolella tulisijojen kokonaismarkkinat Suomessa kasvoivat noin viisi prosenttia vuodessa. Viime vuonna kasvu taittui ja hiljenee tänä vuonna edelleen. Vuolukivitakkoja ja kaakeliuuneja valmistavan *Tulikivi*-konsernin liiketoimintajohtaja **Juha Sivonen** ei silti ole huolissaan.

“Edellisen laman aikana kävi niin, että kun uudisrakentaminen väheni, korjausrakentaminen kasvoi. Remontioijan raha ei ole yhtä tiukoilla kuin rakentajan.”

Sivonen korostaa, että energian hintojen nousu lisää tulisijojen kysyntää. Hän arvelee, että Georgian kriisi on kasvattanut konsernin myyntiä Keski-Euroopan maissa tänä syksynä.

“Ihmiset pelkäävät, että kriisi vaikeut-

taa lämmityskaasun saatavuutta. Uuni toimii aina.”

Syksyisin takkamarkkinat piristyvät myös Suomessa, ja niin on käynyt myös tänä vuonna taantumapeloista huolimatta.

“Tulisija halutaan uudisrakennuksiinkin viimeistään jouluksi. Syyskuusta joulukuuhun on ruuhkaa”, sanoo *Tiilerin* markkinointipäällikkö **Jari Seppälä**. Yritys toimittaa sekä tiilestä muurattuja tulisijapaketteja että tiiliä kappaletavarana.

Yksilölliset toiveet toteen

Kun ostaja valitsee tulisijapaketin valmistajaa, *Rakennustutkimus RTS:n* selvitysten mukaan tärkein valintakriteeri on sopiva malli. Toisena tulee lämmityskyky ja kolmantena hyvä ulkonäkö.

Nykytakan täytyy olla mieluummin leveä kuin korkea. Tyyli on myös virtaviivaistunut: suositaan valkoisia kuutioita, joita sanotaan sokeripalauuneiksi. Pesässä pitää olla lasiluukut, jotta tuli näkyy hyvin. Takat ovat nykyisin myös kevyempiä kuin parikymmentä vuotta sitten.

Suomen toiseksi suurimman vuolukiviunien valmistajan *Nunnalahden Uuni Oy:n* toimitusjohtaja **Jonas Heinonen** kertoo, että asiakas haluaa oman peukalonjälkensä myös tulisijaan.

“Valitaan itselle sopivaa. Tähän hylly, tuohon nurkkapalat lohkokivestä. Huuimimme yksilölliset tarpeet niin pitkälle kuin se teollisessa tuotannossa on mahdollista.”

Ainakin suurimmilla takkapakettien valmistajilla onkin design- ja mittatilausmallistoja. Maku vaihtelee myös eri puolilla Suomea.

“Muodikkaimmat ja kalleimmat mallit menevät länsirannikolle ja Uudellemaalle. Itä-Suomessa halutaan leivinuunin ja varaavan takan yhdistelmiä. Vapaa-ajanasuntoihin Lappiin tilataan usein tummaa kiveä”, selvittää **Kristiina Elo** *Turun Uuniseipistä*.

Uusin tulokas markkinoilla on hormiton takka. Se on lähinnä sisustuselementti, jossa poltetaan nestemäistä polttoainetta, bioetanolia.

Uusin tulokas markkinoilla on hormiton takka. Se on lähinnä sisustuselementti, jossa poltetaan nestemäistä polttoainetta, bioetanolia.

Uunimestarin takka on tiilestä

Jos muurarilta kysyy, hyvä takka on paikalla muurattu ja massiivinen. Painoa pitää olla 2 000–3 500 kiloa: mitä suurempi massa, sitä parempi lämmönvarauskyky. Uunimes-

ESURU. Karjalainen Taisto Kosonen on muurannut tulisijoja jo 25 vuotta. Taustalla työskentelee hänen kollegansa Kim Sundholm.

tari **Taisto Kososen** mukaan paras materiaali on tiili, joka varaa lämpöä tehokkaasti ja luovuttaa sitä hitaasti. Lisäksi kuorellisen tiilitakan pintalämpö jää alle 60 asteen, joten pienet lapset eivät polta siinä itseään. Valurautakamiinan pintalämpö nousee jopa yli 80 asteeseen.

Takka koostuu kolmesta tiilikerroksesta: sisimpänä on tulipesä, sitten runko, sitten senttimetrin kerros eristävää tulisijavillaa ja uloimpana kuoritiilet. Pinnan voi vaikka rapata tai laatoittaa.

Hyvän takan perustus on vahvistettu ja piipun paikka myös.

“Tiilitakan kaverihan on tiilipiippu, joka myös varaa lämpöä. Valmisiippuut eivät lämmitä kuin harakoita”, Kosonen huomauttaa.

Paras tulisija syntyy, kun se suunnitellaan huolellisesti yhtä aikaa talon kanssa; päätetään paikka, koko ja muoto. Uniikkitakka vaatii enemmän tilaa kuin valmistakka.

Kosonen korostaa, että takkaa on myös osattava käyttää. Polttopuun pitää olla kuivaa, ja uunissa poltetaan vain puhdasta puuta, ei koskaan muoveja. Tuli syytetään puiden päältä. Jos takkaa lämmitetään liikaa, se voi haljeta.

“Se ei ole muurarin vika. Mersukin menee ojaan, jos sillä ei osaa ajaa.” ●